

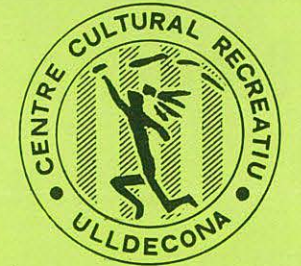
C.C.R.

CARRER MAJOR, 147, 1er. - TELÉFON 72 03 37

ULLDECONA, SETEMBRE/OCTUBRE 1985 NUM. 20

BUTLLETÍ D'ÚS INTERN

Editat amb la col.laboració de la Diputació de Tarragona

Fundat l'Any 1.947

Les soques
d'olivera
milenàries

La nostra gent
Avui:
M.ª Cinta Caballé

LLIBRERIA PASALAMAR

Sant Antoni, 13 - ULLDECONA

Construccions TOSTAO

ULLDECONA

Pastisseria RAGA

Major, 105 - Tel. 72 03 53
ULLDECONA

Mútua General de Seguros

AGENCIA LABERNIA

Assesorament - Tramitacions - Assegurances - Viatges

Major, 108 - Tel. 72 00 81 - ULLDECONA

FUSTERIA Fco. LAVEGA

Carrer Sant Lluc, 29 - Tel. 72 02 23
ULLDECONA

Bar - Restaurante ORFEO

JOSE VERICAT

Calle Mayor, n.º 147 - ULLDECONA
Tel. (977) 72 05 20

Sus compras en Tejidos y Confección

CASA ENRIQUE

Sant Antoni, 43 - Tel. 72 01 13 - ULLDECONA

GRUNDIG

La seguridad de un gran nombre

RADIO FERRE

MATERIALES DE CONSTRUCCION

ESTEVE

Calle Adell, 23 - Teléfono 72 01 87 - ULLDECONA

M. P. MARINE - Lencería

Major, 77 - ULLDECONA

BAR EL REBOST

VICENT FERNANDEZ

Carrer Calvari. 57 - ULLDECONA

Antigua Ferreteria ALFARA

Cocinas Orbegozo y Benavent. Estufas, Placas,
Frigoríficos y Lavadoras Agni. Listas de Boda
Plaza Iglesia, 3 - Teléfono 72 00 38 - ULLDECONA

Dolçeria MILLAN

Major, 115 - Tel. 72 02 82 - ULLDECONA

Rellotgeria ITARTE

ULLDECONA

Video - Foto MILLAN

EUROCRHOM - Laboratorio Fotográfico
Distribuidor Videos JVC

Avda. Ramón Salomón, 19 - Tel. 72 03 63

Auto-École PITARCH

TRAMITACIONES I ASSEGURANCES

Plaça Sales i Ferré, 15 - Telèfon 72 03 92

Motos - Ciclos VIDAL

Motos - Bicicletas - Motocultores
MOVICAM y Motosierras TRONK

Clavé, 37 - Tel. 72 05 23 - ULLDECONA

Ferreteria GRAU

Listas de Noces - Electrodomésticos SUPER - SER
Pinturas TITAN-LUX. Distribuidor Oficial BOSCH

Carrer Major, 104 - Telèfon 72 03 11

Carnisseria BEL - QUEROL

Sant Antoni, 18 - Tel. 72 04 64
ULLDECONA

Espumosos SANS

BEBIDAS Y REFRESCOS

Entenza, 30 - Tel. 72 03 40 - ULLDECONA

Butlletí d'ús intern

C. C. R.

DIRECTOR:

Gabriel Roig i Querol

CONSELL DE REDACCIÓ:

Joan-J. Roca i Labernia
Càndida Maria Minguet i Itarte
M.ª Carme Estellé i Ortí
Pietat Guarch i Roig
Isabel Sorlí i Torres
Ramon Ferré i Bel
Ricardo Pasalamar i Pomada

NOTA:

El Consell de Redacció agraeix totes les col·laboracions però es reserva el dret de la seva publicació.

El Butlletí d'ús intern C.C.R., no es fa responsable de les publicacions que no vagin signades pel Consell de Redacció. L'exclusiva responsabilitat del text publicat ve identificat per la seva firma.

COSTUMS I TRADICIONS

ENTREGA DE PREMIS DEL XIV CONCURS DE DIBUIX RÀPID

El dissabte, dia 7 de setembre, a les 12'30 hores, tingué lloc a l'Ajuntament l'entrega de premis del XIV Concurs de Dibuix Ràpid, que com tots els anys organitza el Centre Cultural i Recreatiu.

Aquest concurs ha estat patrocinat per l'Ajuntament, la Caixa d'Estalvis Provincial i els Serveis Territorials de Cultura, als quals des de aquí els donem les gràcies.

També les donem a les persones que van actuar com a jurat, que en aquesta ocasió van ser les següents: Pascual Casaubón, José Palau, Carme Querol, Pascual Riba i Joan Roig.

Els premis als millors dibuixos van ser per als següents participants:

CATEGORIA A (6 i 7 anys)

— TEMA OBLIGAT.

1r. premi: Josep Bordes Vidal.

2n. premi: Jasmina José Gutiérrez.

Accèssits:

— Neus Forcadell Carapuig.

— Guillem Garcia Castell.

— TEMA LLIURE.

1r. premi: Josep Bordes Vidal.

2n. premi: Neus Forcadell Carapuig.

Accèssits:

— Pau Itarte Valls.

— Gerard Tomàs Giménez.

CATEGORIA B (8, 9 i 10 anys)

— TEMA OBLIGAT.

1r. premi: Yann Castell Albesa.

2n. premi: Adolfo Aguilà Sales.

Accèssits:

— Ramon Torrent Beltrán.

— M.ª Carme Vericat Querol.

— TEMA LLIURE.

1r. premi: Yann Castell Albesa.

2n. premi: M.ª Carme Vericat Querol.

Accèssits:

— Sonia Riba Fontanet.

— M.ª Esther Canalda Garrit.

CATEGORIA D (De 14 anys endavant)

— TEMA OBLIGAT.

1r. premi: Rosa M.ª Poy Roda.

2n. premi: Adriana Crespo.

— TEMA LLIURE.

1r. premi: Rosa M.ª Poy Roda.

2n. premi: Adriana Crespo.

CATEGORIA C (11, 12 i 13 anys)

— TEMA OBLIGAT.

1r. premi: Pere Millan Arbós.

2n. premi: Josep Manel Quintana Serra.

Accèssits:

— Feliu Mollà Martí.

— Joaquín Ferré Vidal.

— TEMA LLIURE.

1r. premi: Pere Millan Arbós.

2n. premi: Josep Manel Quintana Serra.

Accèssits:

— Joaquín Ferré Vidal.

— José Manuel Cervera Ferré.

Fora de concurs, també es van otorgar premis als participants més petits, els quals van ser:

- Gemma Molina Raga. — Maite Monforte Maresma.
- Javi Martí Martí. — Alberto Parrilla Prades.
- Laia Labernia Castell. — Emma Brunet Ferré.

CENTRE CULTURAL I RECREATIU

FESTES MAJORS 1985

Activitats Festes Majors 1985. "Jocs Populars Infantsils".

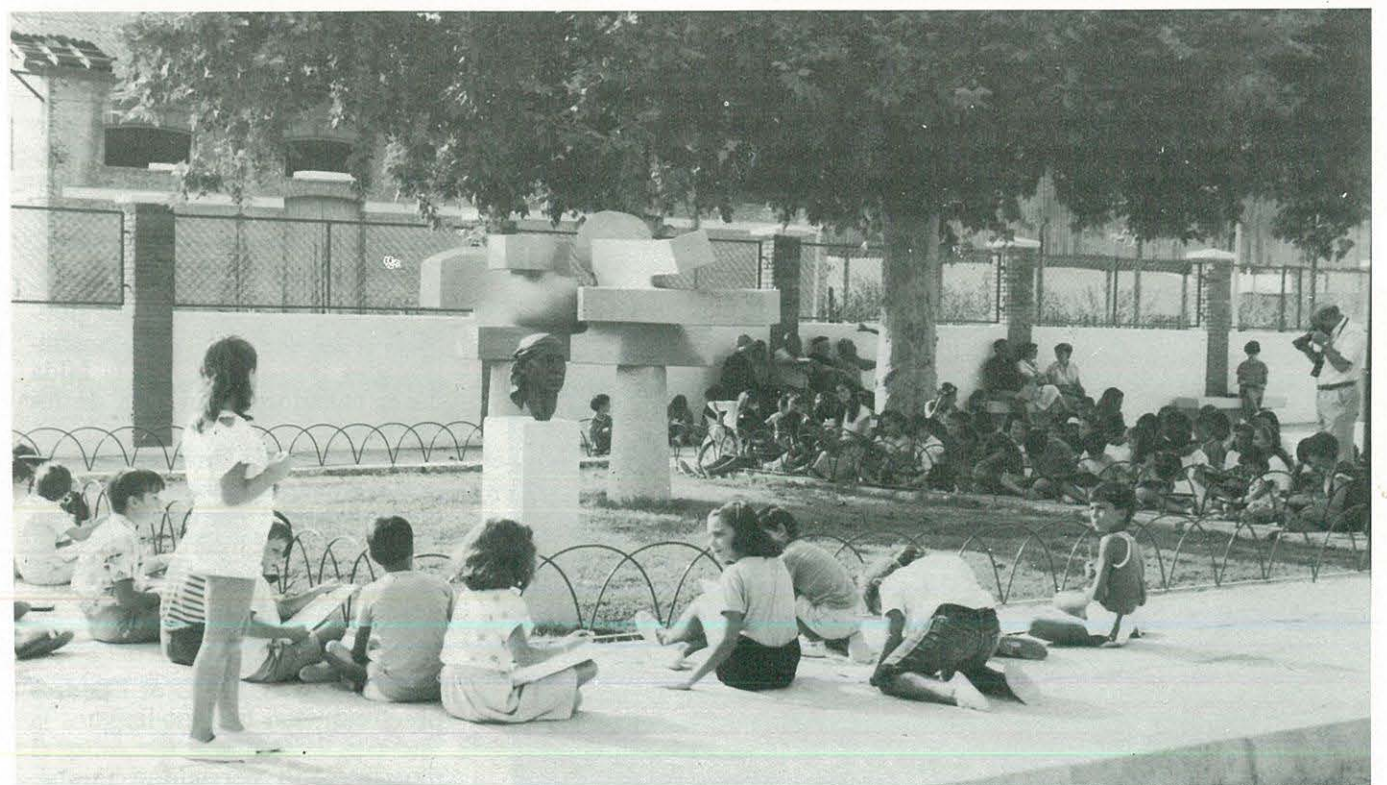
Activitats Festes Majors 1985. "Carrossa C.C.R."

Activitats Festes Majors 1985. "Carrossa C.C.R."

Entrega de Premis XIV Concurs de Dibuix Ràpid.

XIV Concurs de Dibuix Ràpid.

PIENSOS Y GRANJAS

Murada de Baix, 105 - Teléfono 72 02 51

ULLDECONA (Tarragona)

COSTUMS I TRADICIONS

EL TRAJE TIPIC DEL NOSTRE POBLE

Les notes del "passacalles" "Con el Mantón de Manila" omplenen una nit de les festes majors i comença la desfilada de parelles que amb el traje típic van des de l'Ajuntament fins a la Plaça de l'Església on ballaran el "Xim-Xim" o jota d'Uldecona.

Aquesta és la única ocasió durant l'any per a poder lluir les dones el "mantón". Molts d'ells són autèntics tresors que ens han deixat les nostres iaies i que els van brodar quan eren joves i anaven a "costura" de les "Monges Carmelites".

Els trajes de ballar són com els que portaven la gent pagesa d'Uldecona al segle passat els dies de festa, per ballar i als casaments. En aquest darrer cas, i en les festes assenyalades, s'hi afegia la capa negra i el "tarot", per als homes i la mantellina negra de fai o "rasmi" per les dones.

En els homes està format per les peces de roba següents:

CAMISA: De roba blanca de fil, amb el coll de tireta i brodada la paleta del davant on s'embotona.

SARAUCELLS: Pantalons de merí, de color negre, fins als genolls i bastant estrets. Per la part de baix porten un trosset obert amb dos botons i dues tiretes de trensilla d'estam per a fer-se una llaçada.

JOPETI O JAQUETA: Tant una peça com l'altra són de la mateixa roba que els sarauells

i també van molt ajustades al cos.

FAIXA: De roba de llana de color negre que es posa a la cintura per subjectar els sarauells.

CALÇOTETS: De roba de cotó blanca i són quatre dits més llargs que els sarauells, lligant-se també amb una llaçada.

CALCES: D'estam de color blanc. Es porten per tapar la pantorrilla i es passen amb una tireta sota el peu.

CALCILLES: De cotó negre per als peus.

ESPADENYES: De sola d'espart i encreuats de betes per a lligar-se-les.

Com a complements es porta també en algun cas, un mocador de butxaca de quadres blaus i blancs posat a la faixa, un "sombbrero" d'ala de color negre i un gran ventall per a fer-li vent a la balladora, entre ball i ball.

Les dones porten:

MANTON DE MANILA O ANTIQUELAT: De roba de seda, "raso" o "rasmi" de diferents colors i brodats amb dibuixos, sobre tot de flors. L'antiqueulat és més menut que l'altre. Està brodat amb pedreria i fils d'or i segons opinions és més antic que el de Manila, portant-se antigament, només per ballar. L'estil és molt paregut als de Saragossa, però una mica més gran.

Antics Mantons de Manila.

FALDETES: De roba endomascada o de casulla de capellà. Són molt amples ja que algunes porten quatre teles

Mantons de Manila.

de roba. Les més antigues per la part de baix i per l'inrevés, porten una "cerca" que és una espècie d'entretela molt erta i per a que tinguin més queient.

SINAUES: Són quatre faldetes de roba blanca amb puntilles i tabelles. Es porten amidonades per omplir més la falda de la balladora. Van sota de les faldetes.

SABATES: Antigament es portaven unes sabates de pell, de tacó baix i cordades amb un botó al costat, però ara cadascú porta el que troba més còmode, ja que gairebé no es veuen els peus, per anar les faldetes molt llargues.

ARRACADES: D'or i pedres precioses. Són bastant llargues ja que fins i tot descansen sobre el muscle. Molt paregudes, també, a les de Saragossa.

PICAPORT: Es el pentinat que es fa per ballar la jota i consisteix amb una trena de cinc cames en forma de vuit (8).

Per vestir les dones per ballar es necessita una tècnica i petits secrets que té cada vestidora. Pot durar una hora fins a que quedi tot a punt. Ens han explicat alguns d'aquests secrets, com és el omplir el pit de la balladora posant-li tovallols sota el mantón i també

un tros de roba amidonada perquè quedi ben pla.

També ens han dit que per no relliscar totes les faldetes que porten se'ls col·loca una "botifarra", que no és res més que un manoll de roba o tovallola "rodillada" que es posa a la cintura.

Per a que quedi el mantón ben "quadrat" s'han de fer coincidir els dibuixos del davant com els de darrera.

El "conill" són uns frungits que es fan al escot del darrera per que no pugui cap al coll el mantón, quedant així subjectat i poder ballar amb més comoditat.

Tot això que ens han explicat algunes dones velles del poble, s'hauria de tenir en compte, ja que segons elles, hi ha molta gent que no va ben vestida i creuen que així, no es pot ballar com cal, la nostra jota.

CONCURS

— Atenció pagesos d'Uldecona! El Centre Cultural i Recreatiu organitza un concurs per tal de localitzar la soca d'olivera més grossa del terme. Necessitem la vostra col·laboració.

Aquest ha estat l'anunci que molts de vosaltres heu pogut escoltar a l'emissora de ràdio. Han hagut opinions per a tots els gustos sobre aquest concurs, uns l'han trobat adient i d'altres se ho han pres una mica de riure; dient que de SOQUES n'hi ha prou al poble. Potser sí, però aquestes no ens interessen. Nosaltres buscàvem aquells arbres milenaris que han anat passant de generacions en generacions i han configurat el nostre paisatge mediterrani: les auliveres.

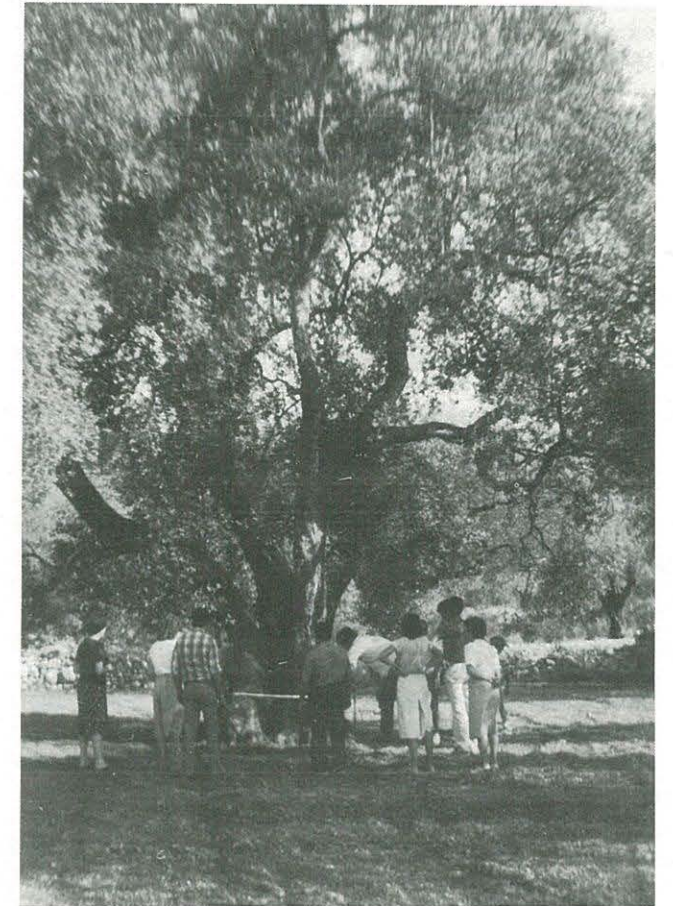
En aquest I Concurs s'han inscrit:

Participants	Partida	Metres de soca
Joan Vicent Ferré	Ferradura	6'50 m.
Manolo Ferré	Ferradura	7'50 m.
Joan J. Sans	Ermita i Ferradura	6'40 i 6 m.
Bautista Torrent	Terrés	5'50 m.
Enriqueta Vives	Ferradura	6'80 m.
Ramón Ferré	Les Planes	6'50 m.
Josep M. Vericat	Carbonera	5'70 m.
Rosa M. ^a Oms	Comaplanes	7'30 m.
Enrique Ferré	Romà i Arión	5 i 8'20 m.
Joan B. Muñoz	Ermita	5'10 m.
Andreu Raga	Castelletes	Absent
Joan Borràs	Plans	Absent
Antonio Martín (Alcanar)	Comaplanes	Absent

El jurat ha estat compost per: Manel Ollé, Víctor Cabús, Joan Ferré i Joan Torrent, als que volem agrair la seva col·laboració.

Es va acordar medir la circumferència de la soca a 0'50 m. d'alçada. El dissabte 21 de setembre el jurat va passar a medir les soques. Ha resultat guanyador en aquest I Concurs: Enrique Ferré Peris.

Des d'aquestes línies volem fer una crida a tots els pagesos i amants de la natura: conservem aquests arbres milenaris (que de bona font poden arribar a tenir més de 2.000 anys). Aprenem a estimar allò que ens caracteritza i ens defineix com a fills d'aquesta terra.

Jurat Qualificador.

Primer Premi Soca d'Olivera "8,20 metres".

LA NOSTRA GENT

AVUI AMB:

MARIA CINTA CABALLER I MESEGUER

* DIRECTORA DE LES ESCOLES I
PRESIDENTA DE L'ORFEO ULLDECONENC

Maria Cinta Caballer és la directora de les Escoles del nostre poble. Parlant-li, t'adones tot seguit de la seva qualitat.

Maria Cinta és, en la seva manera de viure i manifestar-se, una lliçó d'humilitat i de treball rigorós i un bon xic perfeccionista.

Un dels seus majors atractius és potser aquesta capacitat de treball organitzat, i la seva honestedat.

Les escoles no són estranyes per a ningú. Tots hi hem passat poc o molt; alguns, els millors anys de la infantesa, els dels descobriments i l'aprenentatge.

El curs passat vam viure una jornada festiva i emotiva al passadís central, esdevingut teatre, amb un escenari improvisat. Maria Cinta Caballer rebia una condecoració que l'honora i ens honora; la creu d'Alfons X el Savi. Aquest acte difícilment l'oblidarem la munió d'alumnes, companys i amics que l'acompanyàvem aquell dia.

Totes les persones que participaren en l'acte d'homenatge coincidiren de ressaltar les virtuts més característiques d'aquesta dona: senzillesa, humilitat i eficàcia. Humilitat que a vegades es barreja amb la justa satisfacció de la persona que se sap instrument de la feina ben feta. Josep... la presentà com una dona portadora de pau i la primera en formar. Paquita Querol remarcà la seua puntualitat i la seua capacitat de diàleg, tot d'una manera continuada. En Rafel Itarte emfasitzà en la capacitat de Maria Cinta per a participar en les activitats ciutadanes extraescolars (més enllà de l'aula) i el seu pas per distintes activitats i entitats; i féu vots perquè fos cridada el més tard possible d'aquest món, en benefici d'Ulldecona i de la cultura en general. Manolo Querol, director de les escoles de la Sènia i representant, en aquest acte, de totes les escoles del Montsià, agrai que l'homenatge es fes en vida i en plenitud de l'homenatjada. L'inspector Vicent Morales, a més de ressaltar els mèrits de Maria Cinta, constatà la unanimitat de tots els estaments i persones en aquesta condecoració. Angel Millan, de l'Associació de Pares, digué que una escola en pau és un marc idoni per a l'aprenentatge. Angel Martí, Cap dels Serveis Territorials d'Ensenyament, parlà de la docència

Dña. M.ª Cinta Caballé. Presidenta de l'Orfeo Ulldeconenc.

formadora de generacions. Tancà l'acte Maria Cinta, definint l'escola com un equip d'esforç i sacrifici.

Aprofitant aquesta condecoració i l'avinentsa dels vint-i-cinc anys d'estada de Maria Cinta a la nostra vila, l'hem entrevistada. Ella pervé de la veïna població de Rossell (Baix Maestrà), d'on és la seva família. Molts recordareu el seu pare, el senyor Manuel, mort fa pocs anys. Tenia aquest home un arrelat sentit de la cooperació, de la participació de l'individu en la societat; tenia una fal·lera en l'organització i bon funcionament de les cooperatives, i en fou sempre propulsor i defensor, sense importar-li mai sacrificar-se, si el benefici repercutia en bé de la col·lectivitat. Li havíem sentit dir sovint: "Les societats són per a portar-hi, no per a traure."

Maria Cinta viu amb la seva germana Lola, que l'ajuda en silenci a casa. Aquesta és una dona molt capaç, l'altra cara de la moneda, el treball casolà i eficaç.

—MARIACINTA, COM SON ELS JOVENS D'AVUI?

—Són com sempre. L'inconformisme n'és una característica de sempre. Ja ho sentia dir a la

iaia: "Aquests jòvens!" I fa quatre mil anys també devien dir-ho.

"El jovent el veig bé; potser troben poques dificultats, en comparança als pares, això els fa excessivament còmodes i no esforçar-se. Potser els ho solucionem tot, i els manquen estímuls.

—COM VEUS LA VIDA CULTURAL AL POBLE?

—Meravellosament bé, si la gent col·laborés més. Els dirigents de les entitats són pocs, sovint han d'ocupar els càrrecs massa temps. M'agradaria més participació per a tot.

—A QUI DEDICARIES UN CARRER O UN MONUMENT?

—A una persona que s'hagués distingit per la seva rectitud de vida i per la seva aportació a la comunitat i que pogués servir d'exemple als seus convilatans.

—HAS VIST MOLTS CANVIS AL POBLE?

—Fa vint-i-cinc anys Ulldecona esta un poble totalment agrícola. Ha canviat molt en construccions, treball, etc.

—I L'ORFEO?

—Després d'uns períodes de crisi, intentem que pugui continuar, que torni a la importància d'altres èpoques. Avui els jòvens poden fer l'aprenentatge i el perfeccionament de la música amb més facilitat que mai.

—QUE EN PENSES DE LA PASSIO EN CATALA?

—Proposaria unes representacions en català. Culturalment seria molt interessant. Econòmicament, però, mentre no canviïn les circumstàncies culturals actuals, s'haurien de mantenir algunes representacions en castellà.

—MOLTES ALEGRIES DE MESTRA?

—L'alegria més gran és quan trobes ex alumnes que se'n recorden, et saluden, et consideren una amiga. Alegries menudes, quan veus que un alumne aprèn. L'alegria és continua.

—COM ES VEU L'ESCOLA DES DE LA DIRECCIO?

—Com a directora voldria que cada dia fos millor, que millorés constantment. Hem d'anar més lluny, s'han de saber veure els defectes per a superar-los. Al meu ideal no he arribat encara.

—PER ACABAR APROFITO PER A CITAR UNA DITA QUE LI HE SENTIT DIR MOLTES VEGADES:

"Fes bé, no faces mal, que altre sermó no et cal."

"Endavant, Maria Cinta, molts èxits i molta sort.

C. C. R.

COL.LABORACIO:

L'AMIC JOAN

L'amic Joan, era un xic gran, poruc i esquerp, foll d'una dèria, que només tombava per una closca més que desfeta per tanta fressa. Ell era un més d'aquell seguici, mai enraonava i tots creien que era d'ofici, pastor d'ovelles o capsigrany; res que li feia a l'amic Joan.

Menava el ruc cap al marjal, tots els diumenges, ben cap al tard, i allí s'asseia amb ulls de joia i el cor robat; mirant la dansa, l'eterna dansa del cel i el mar. De vegades, de sobte, tot d'amat, treia una pipa i de l'armilla el negre tabac; quina foguera, quin flaire dolç voltava el cap.

Per ell tot era nou, tot era temps, tot era instant; i en veure el sol com davallava, s'avergonyia i s'aclucava fent el cap baix.

Jo el trobava pres dels seus somnis i feia bondat, l'acompanyava amb el silenci i sold m'asseia quan m'esguardava i no en feia cas.

M'agrada —deia—, parlar una estona; ell, quan se'n reia, era molt gran. Va, dieu-me, que us plany? M'aconsellava, em dissenyava, em dissuadia, tot era grat. Mai cap problema li era difícil, mai cap paraula li era un vedat; era profund, era fecund, era distint, era loquaç. I jo que em creia més que sabut, ni sols gosava seguir el seu pas.

Quines jornades, plenes d'enyor; qui sap un quan, el temps ferotge, me les treurà. L'amic Joan es fa més bell, les piles d'hores no li fan mal. L'ase és un altre; si que les forces li van minvant. I jo, qui sap, si ara ja sóc un xic més vell o un xic més gran.

Amic Joan, mai el tresor l'home captiu descobrirà; ets lliure i foll d'una alegria que en melangies brolla del cap.

C. A. R.

No ho subti...
en el camí de la seva seguretat

Automòbils, Incendi, Robo, Individual, Incendis de Collites, i la seva darrera novetat: VIDA, amb participació en els beneficis

Delegat a Ulldecona: PERE SANS i ARASA
Sant Antoni, 8 - Telèfon 72 03 37

PAPELERIA
Mayr, 91
Telèfon 72 00 24

TALLER
Montemolin, 15
Telèfon 72 03 11
ULLDECONA (Tarragona)

JUGOS-BOL

Avda. Salomón, 20
Tel. 720662

ULLDECONA

RESTAURANTE "BARBARCOA"

- ZUMOS DE FRUTAS NATURALES
- CLUB DE BOLOS
- SALA DE REUNIONES
- SALON PARA BODAS Y BANQUETES
- RINCON DE JUEGOS

Local con aire acondicionado

**III JORNADES DE TEATRE
D'AFECCIONATS-TARDOR '85**

Un cop més tenim aquí la tardor, amb tot el que aquest mot representa: canvi, recolliment, bellesa... i com no cultura. Cultura que durant tres anys consecutius ha esdevingut teatre i ha aconseguit fer d'Uldecona un dels pobles que té ressò a nivell de teatre d'aficionats fora de les nostres terres.

Uldecona compta amb la Secció de Teatre del Centre Cultural i Recreatiu, que té al voltant d'uns 35 anys d'existència i que des d'els seus inicis fins ara ha dut a terme una important tasca d'apropament d'aquest art a les classes populars.

Enguany tindrà lloc al Teatre Municipal les **III Jornades de Teatre d'Aficionats**, organitzades pel Centre Cultural i patrocinades per l'Ajuntament, tots els diumenges, a les 6 de la tarda, des d'el 6 d'octubre fins al 17 de novembre.

Com en anys anteriors hem confeccionat uns abonaments a un preu de 700 ptes., que estaran a la venda al Teatre Municipal.

En aquestes **III Jornades de Teatre d'Aficionats**, us presentem l'obra "Un tramvia anomenat desig", de Tennessee Williams. Un obra en la que podem trobar l'enfrontament entre dos mons: el de la realitat crua i el del desig, és a dir, un el que som i l'altre el que hauríem volgut ser.

Al front de tot això, un home, el nostre director: En Pere Sans, el qual ha dedicat la major part de la seva vida al teatre i ha sabut transmetre al grup i al públic aquest món encisador.

**III JORNADES
TEATRE
D'AFECCIONATS**

TARDOR 1985
Al Teatre Municipal d'Uldecona

Tots els diumenges del 6 d'Octubre al 17 de Novembre,
a les sis de la tarda

DIA 6 D'OCTUBRE

«Grup de Teatre Ditirambo» de La Sénia
(Montsià)

«LA NOCHE DE LOS CIEN PAJAROS»

de Jaime Salom

DIA 3 DE NOVIEMBRE

«Grup Escènic del Patronat» de Tortosa
(Baix Ebre)

«LES CARTES D'HÈRCULES POIROT»

de Jaume Fuster

DIA 13 D'OCTUBRE

«Grup Teatre del Centre» de Llorenç del Penedès
(Baix Penedès)

«EL CRIAT DE DOS AMOS»

de Carlo Goldoni

DIA 10 DE NOVIEMBRE

«Col·lectiu de Teatre La Vitxeta» de Reus
(Baix Camp)

«L'HOSTAL DE L'AMOR»

de Ferran Soldevila

DIA 20 D'OCTUBRE

(Festes de Sant Lluç)

«Cercle Dramàtic Talia» de Lleida
(Segrià)

«EL AMOR DE LOS CUATRO CORONELES»

de Peter Ustinov

DIA 17 DE NOVIEMBRE

Cloenda de les «III JORNADES DE TEATRE» amb l'actuació de
la Secció de Teatre del Centre Cultural i Recreatiu
d'Uldecona (Montsià), que presentarà

«UN TRAMVIA ANOMENAT DESIG»

de Tennessee Williams

DIA 27 D'OCTUBRE

«Grup de Teatre La Tramoia» de Vila-seca
(Tarragonès)

«TAFALITATS»

de Karl Valentin

Després de la última actuació s'entregarà a tots els grups participants una Placa Comemorativa.

NOTES.— Totes les dates de les representacions, han estat fixades amb prou cura, però poden ésser modificades si cal.

Venda d'Abonaments al Teatre Municipal, al preu de 700· Ptes. Sense abonament 150· Ptes. sessió.

LA BURRA

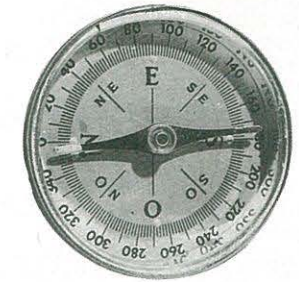
La burra es mor tot i en silenci sense germanes, presa d'oblit. El poble sotja tant se li'n dona; qui la recorda dintre son pit. No era poruga ni silenciosa mai li planyia donar el seu crit; quatre en donava, passat el dia i de vegades a mitja nit. Ja són les nou, cap a la feina; ja és la una para, t'he dit; ja són les tres tornem-hi alhora, ja són les set, ja pots junyir. Ja som al poble; demà que és festa no hi ha sirena per als veïns. Sols escoltar-la; corre de pressa que es cala foc, tot és patir. I ara estimada dalt de l'església guaita que arribi el teu botxí.

JOSEP

PENSAMENTS FESTIUS

1. Si els rucs volessin; què hi faríem amb els avions?
2. Com som programats, algú ja pensarà per nosaltres.
3. La meva glòria la sol espatllar sempre un mirall.
4. De vegades és santa cosa tenir les orelles brutes.
5. El sac és la més humana de les eines.
6. Els ossos del plat són les pedres del camí.
7. Sap qui sap que sap el que sap.
8. Quan les dones tornen de la compra sembla que van de promesa.
9. El pobre estima l'ombra perquè és quelcom seu.
10. Era tan vell que tenia dies repetits.

SECCIO DE MUNTANYA

LA BRUIXOLA

La brúixola és un aparell que té forma rodona o quadrada, i que ens indica on està situat el Nord, així com els altres punts cardinals.

Si observes el dibuix, podràs veure que hi ha gravats a dins unes lletres, i unes xifres.

Les lletres ens indiquen els punts cardinals:

Nord ..... N
Sud ..... S
Est ..... E
Oest ..... O

Les xifres marquen els graus en que està dividida la circumferència: 0°, 90°, 270°... A l'interior podem veure una agulla que té pintada una part més fosca, aquesta és la que hem d'utilitzar com a referència a l'hora de cercar el Nord.

APRENEM A MENEJAR-LA

Passos a seguir:

- 1) Agafa la brúixola, situa-la en un lloc horitzontal (a terra, a la taula, al palmell de la mà...).
- 2) Quan hagi conseguit que la agulla reste quieta, mou la brúixola a poc a poc. Veuràs que l'agulla també ho fa.
- 3) Segueix movent-la fins que la part fosca de l'agulla sigui damunt del puntet del costat del Nord. En aquest moment la línia Nord-Sud t'assenya-la el Nord.

JMS ELECTRONICA
joan miquel subirats castell cr. major n. 153 tel. 72 06 38 - uldecona

El millor model cultural

Per JOSEP LLUIS MILLAN

Quan un país com ANGLATERRA en colonitzava un altre, feia servir una tàctica considerada molt intel·ligent i amb brillants resultats polítics: la consolidació d'un imperi avui liquidat. Aquesta tàctica consistia en respectar escrupolosament la cultura i el folklore del país dominat. Els anglesos tenien molt clar que el seu model era irreplicable, i no estaven gaire interessats en anglicitzar ningú, únicament volien treure'n uns bons guanys econòmics.

Els francesos, no gaire convençuts de la seua superioritat i per això gallegen tant, colonitzaven de manera molt més expeditiva i molt menys rendible: dividien el territori en dues bandes, deixant la banda francesa polida, neta i civilitzada, i la banda autòctona en la brutícia i la misèria. Tenien molta cura a no barrejar-s'hi.

Quan els espanyols colonitzaven, practicaven una arrogància tal, que a cops de força obligaven la gent a sentir-se espanyola: havien de parlar castellà, convertir-se al catolicisme i parlar d'Espanya com una realitat pròpia. Aquesta tàctica era obviament antieconòmica, perquè d'una banda és el país que menys beneficis ha tret de les seues nombroses colònies, a la vista està, i d'altra banda mai han aconseguit que la gent es sentís espanyola, ni a força de segles ni a força de sang. Un desastre total. En el cas peninsular —el que en afecta vaja— el franquisme en la seua branca femenina, tingué la gentilesca de voler recuperar el folklore. Els Coros i Danzas hi abocaren tots els esforços, amb el resultat de fer del folklore una encarcara-da, desarrelada i fictícia manifestació popular.

Els americans d'Estats Units tenen altres tàctiques: experts com són en tècniques de comunicació, propaguen uns missatges —molt subliminals en molts casos— que tenen com a finalitat l'uniformització total per a treure'n uns bons guanys. Tant es així que a través de milers de pel·lícules, de televisió, de publicitat, etc., el món de l'àrea americana acaba —acabem— imitant tot allò que ens ve d'allà i arraconant tot allò que de propi i natural tenim i hem tingut sempre: bevem COCA-COLA, fumem WINSTON, adoptem gestualitats típiques seues, vestimentes, modes i moltes males costums, en una mala imitació del "american way of life"...

Nosaltres catalans, dominats avui per espanyols i americans del Nord, no tenim gaires possibilitats de seguir sent diferents en el sentit d'identitat com a poble. I tanmateix, en aquests darrers anys, estem redescobrint-mos a nosaltres mateixos per un d'aquests extranyos ressorts de supervivència que tenen els pobles. La mort de FRANCO ja fa 10 anys, i accelerant un moviment iniciat en la decadència del franquisme, ha significat entre moltes altres coses la recuperació de les festes populars.

No aquelles festes encarcarades, turístiques i oficials que mantenen sense pena ni glòria, sinó les festes més autèntiques, aquelles que singularitzen de debò una identitat cultural com a poble. Tradicions algunes que es remunten a un passat llunyaníssim, i que tenen tota la força d'un model antropològic.

En la mesura que recuperem aquestes festes, i que el panorama s'ha anat enriquint amb Festes Majors sense adulteracions, hem anat descobrint el gust de retrobar la pròpia personalitat. Sortir al carrer amb balls, disfresses, desfilades o lo que sigui, i fer-ho de la manera més genuïna, sense mimetismes, és una veritable festa de comunicació i solidaritat social. Si hi afegim —perquè no es tracta de retrocedir al passat per ancorar-s'hi, sinó de caminar endavant, però a partir de la història pròpia —recursos culturals importants com el Teatre, el Cinèma, la Música, l'Oratòria o la Cançó, no sols ens haurem fet el millor servei que ens podíem fer, sinó que a sobre ens haurem divertit i molt. I haurem demostrat que el millor model cultural que podem trobar som nosaltres mateixos.

Aquest procés a Ulldecona és en marxa, i, amb molta marxa. Afortunadament no falten les Entitats ni les persones que són al darrera de tot aquest moviment, a la recerca de la pròpia identitat cultural, i en lluita constant amb totes les uniformitzacions que constantment ens bombardegen des-de tot arreu. Però guanyarem, simplement perquè en som conscients, sense rebutjar tampoc tot allò que d'autèntic i de qualitat ens arribe d'on sigui, que mai el poble català ha segut un poble tancat al vent del món. Si de cas, han intentat evitar que aquest vent ens arribés.

SABIES QUE...?

Centenari de la nova Custòdia de la nostra Parròquia 1.885 - 1.985

Entre las varias pruebas que manifiestan el espíritu religioso que ha habido siempre en Ulldecona, y los grandes elementos de que esta villa dispone, especialmente cuando se trata de honrar al Augusto Sacramento de los altares, está el recuerdo de la antigua y preciosa Custodia que poseyó hasta hace pocos años.

Era una verdadera joya, toda de plata dorada, que formaba un templete de estilo gótico, con trabajos sumamente delicados y del mayor gusto; lo cual unido a su grande antigüedad, le daba un mérito y valor inapreciables.

No han quedado noticias sobre el origen de aquella rica Custodia, ni consta de qué fondos se construyera, ó quien la regaló a la iglesia de Ulldecona. Discurriendo sobre esto, y teniendo en cuenta la escasez de medios de que antiguamente se podía disponer para obras tan dispendiosas, según lo demuestra la historia de varias custodias, aún de catedrales, que tardaron 25 ó 30 años para poder concluirse, parece probable que debió ser un regalo de la Orden de San Juan de Jerusalen, ó de algún distinguido Comendador.

Con dicha Custodia se solemnizaba en Ulldecona la festividad del Corpus, y el octavario solemne que se celebra desde tiempo inmemorial, con exposición del Señor, misa cantada con sermón, y procesión mañana y tarde por las calles que aquel día tienen a su cargo el costear la fiesta.

Però vino una noche desgraciada, cuyo solo recuerdo aún nos hace humedecer los ojos, y llenará siempre de amargura el corazón de todos los hijos de Ulldecona. En esa noche del 1.º al 2 de junio del año 1880, fué robada sacrilegamente aquella Custodia, y Ulldecona perdió el rico monumento que para honrar á Jesús Sacramentado le legaron sus antepasados.

No hay que decir la consternación que causó en el vecindario la noticia de este robo; todos lloraban, grandes y pequeños; y no era de extrañar, porque solo los pueblos que tienen fe, y viven según sus gloriosas tradiciones, saben lo que es herirles en lo más vivo de sus sentimientos, como son el espíritu religioso y el

amor á la patria.

Muchas diligencias se practicaron para averiguar el paradero de la Custodia, y para saber quien fué el autor del robo; pero nada se pudo descubrir.

Al poco tiempo que transcurrió desde la dolorosa impresión que produjo tan triste suceso, una idea unánime brotó en el corazón de todos los hijos de Ulldecona; la de levantar á Dios un trono igual al que le fué arrebatado.

Así que se indicó el proyecto, todos lo aceptaron con el mayor entusiasmo, contribuyendo cada uno según sus facultades. También se invitó á los hijos de Ulldecona que residían fuera, los cuales enviaron su óbolo. El resultado fué tan admirable, que en cosa de dos años se reunió la cantidad suficiente para construir la nueva Custodia que hoy día existe.

Esta es de bronce dorado, de igual forma y estilo que la otra. La construyó el platero de Valencia D. Miguel Orrico.

Al inaugurarse se celebraron grandes funciones religiosas, que comenzaron con un triduo que se verificó los días 15, 16 y 17 de abril del año 1885, predicando el P. Joaquín Labora de la Compañía de Jesús. El domingo, día 18, fué la comunión general á la que asistió casi toda la población. La administró el Excmo. Sr. Obispo de Tortosa Dr. D. Francisco Aznar y Pueyo, acompañado del doctor D. Bernardo Lázaro, Canónigo Lectoral de Segorbe, y del que esto escribe, los dos hijos de Ulldecona.

Por la tarde tuvo lugar la solemne procesión, siendo llevado el Señor Sacramentado en la nueva Custodia. Hizo de Preste el Excmo. Sr. Obispo, vestido de Pontifical y asistido de los mismos canónigos.

Tamany natural de la medalla commemorativa

Al terminar la procesión, el P. José Castellá de la Compañía de Jesús, predicó en la plaza un fervoroso sermón, durante el cual se colocó la sagrada Custodia en un altar provisional delante la puerta de la iglesia.

Durante las noches de aquellas fiestas, verdaderamente religiosas y populares, hubo grandes iluminaciones, serenatas y veladas literarias. Unos días antes las anunció al vecindario una lucida cabalgata, compuesta de jóvenes labradores, vestidos con muy buen gusto, quienes recitaron oportunos versos en forma de diálogos, alusivos al acontecimiento que iba á solemnizar Ulldecona.

Otro acto muy notable de dichas fiestas fué la peregrinación que tuvo lugar el día 19 de abril por la tarde al ermitorio de la Virgen de la Piedad, que también presidió el Excmo. Sr. Obispo. Iba el Clero de la parroquia, el Ayuntamiento en corporación, y casi todo el vecindario pues apenas quedó gente en la villa. Acudieron también en procesión con sus estandartes, los pueblos de Godall, La Galera, Santa Bárbara y Freginals. Al llegar á la ermita, los ¡Vivas! á la Virgen de la Piedad, al Prelado, al pueblo católico de Ulldecona y á los demás de la comarca se sucedían sin interrupción. Difícil es describir el entusiasmo y la emoción que embargaba los corazones de todos; solo podemos saberlo los que asistimos á aquel grandioso acto, que jamás se borrará de nuestra memoria.

Después de descansar un breve rato y de saludar á la Virgen de la Piedad, pronunció un sermón alusivo á aquel acontecimiento, el Dr. D. Pascual Lázaro, párroco de Freginals, quien hubo de predicar fuera de la iglesia á fin de poder ser oído del numeroso concurso que acudió.

Tales fueron las grandes manifestaciones del pueblo católico de Ulldecona, que así quiso borrar la injuria hecha á la Majestad Divina por el robo de la Custodia antigua; honrando de nuevo al Augusto Sacramento de los altares, con otra Custodia que le sirva de trono, para recibir los homenajes y la adoración de los cristianos.

"APUNTES HISTORICOS SOBRE LA
VILLA DE ULLDECONA"
POR EL
Dr. D. RAMON O'CALLAGHAN
2ª edición
TORTOSA, 1.902